

Posudek článku E. S e j r k o v é

"Tradice brněnského longitudinálu pokračuje"

Rozsah tohoto textu odpovídá přibližně pěti "normostránám". Je doplněn úsekem "literatura" o šesti titulech; znění druhého z nich není správné.

Autorka se nejprve pokouší o rekapitulaci psychologické části někdejšího (v letech 1961-1964 započatého) brněnského longitudinálního výzkumu, inspirovaného pařázkým projektem CIE. V prvních dvou odstavcích jsou zmíněna některá jiná zkoumání tohoto druhu v bývalém Československu, opomenuty jsou však významné přínosy J. Kotáskové i M. Havlíkové.

Autorka popisuje mezerovitě a nejednou nepřesně to, co probíhalo od roku 1961 v Brně. Chybí některé podstatné údaje (např. o garantujícím psychologickém akademickém pracovišti, o hlavním vedoucím psychologické části výzkumu) a naopak se uvádějí některé dílčí - dnes většinou již nekontrolovatelné - detaily. Výčet tehdejších pracovníků je náhodný a neúplný, nerozlišuje jejich různé druhy a úrovně účasti (někteří se pouze podíleli na vyšetřování) a někdy jsou v něm opomenuti právě ti nemnozí, kteří nějaké okruhy dat zpracovali a výsledky publikovali (mimoходом, zmíněný úsek "literatura" by měl být doplněn o řadu titulů).

Na str. 1 dole začíná autorčina zpráva o nových brněnských aktivitách, napojených na mezinárodní projekt ELSPAC, řízený z Bristolu (ICH), o jeho organizační stránce a metodách, o vzorku brněnském a znojenském a o nadcházejícím období "přímého vyšetřování", kterému předcházelo sledování jednotlivých dětí pomocí dotazníků. Autorka zde informuje o "povinných" metodách, které budou u obou moravských vzorků aplikovány, a o možnostech zařazení některých metod dalších; je přitom zřejmé, že výběr těchto druhých metod není uzavřen a je prozatím ve stadiu úvah. Chybí také jakákoliv zmínka o hypotézách, které budou výzkumem ověřovány.

Ke konci svého textu autorka vyjadřuje politování, že přímé psychologické vyšetřování dětí z dotyčného vzorku nemohlo být započato dříve, a označuje budoucí realizaci dotyčného zkoumání za "náročný úkol současné generace psychologů", třebaže věc se očividně týká jen malého počtu psychologů z Brna (a snad i ze Znojma).

Článek E. Sejrkové má vlastně dvě tematicky odlišné části. V první se referuje neuspokojivým způsobem o někdejší brněnském longitudinálním výzkumu, druhá je informací o nynějších přípravách výzkumu jiného, přičemž je patrné, že část nového projektu má prozatím ráz záměrů či úvah o různých volitelných možnostech. Po autorce by sice bylo možné žádat, aby s větší mírou akribie propracovala rekapitulaci výzkumu dřívějšího, ale o novém výzkumu by ani potom nemohla sdělit více, než že je prozatím ve stadiu příprav.

Název článku je poměrně expresivní a vzbuzuje dojem, že autorka svým textem chtěla něco oznámit širší veřejnosti. Proti podání informace o tom, že se v Brně připravuje či zčásti již probíhá určité psychologické zkoumání a že i před lety se v tomtéž městě podobné zkoumání realizovalo, není možné mít námitky. Taková zpráva však patrně patří do periodika, které je jiného rázu než Československá psychologie. V úvahu přichází např. Psychologie dnes (dříve PROPSY), některý z dost početných a různě profilovaných pedagogických časopisů, některý zdravotnický časopis, ale i speciální rubriky denního tisku, pokud jsou věnovány popularizaci vědy. Tím by se i shora zmíněné nepřesnosti údajů o dřívějším longitudinálním výzkumu, pokud by v textu přetrvávaly, staly méně relevantními.

Je tedy zřejmé, že n e d o p o r u č u j í publikování článku E. Sejrkové v časopise Československá psychologie.

Brno 29.3.1999

PhDr. Olga Kolaříková, DrSc.

